

Znajomy nieznajomy, czyli 007 zaloguj się

Propozycje wykorzystania filmu z serii „Krasnoludki 2.0” w ramach zajęć z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Film dotyczy kwestii bezpiecznego zawierania znajomości za pośrednictwem internetowych portali społecznościowych.

Nauczyciel może wykorzystać film podczas lekcji wychowawczych albo lekcji informatyki na temat zabezpieczania swoich profili i skrzynek do odbierania poczty elektronicznej czy folderów typu „chmura”, w których uczniowie bardzo często umieszczają kolekcje zdjęć. Film może być wykorzystany także podczas spotkań z rodzicami i radą pedagogiczną.

Lekcja wychowawcza, lekcja z pedagogiem lub psychologiem szkolnym

Cel:

uświadomienie uczniom konieczności rozsądnego zawierania znajomości za pośrednictwem Sieci. Poniższe propozycje są pojedynczymi modułami, z których można skomponować lekcję w zależności od rodzaju problemów, jakie występują w danej grupie.

Pomysły:

Nauczyciel wcześniej przygotowuje kartki formatu A4 z dużymi napisami: naiwność, rozsądek, łatwowierność, rozwaga, lekkomyślność, odpowiedzialność, głupota, dalekowzroczność, uczciwość, nieuczciwość, przebiegłość, spryt. Nauczyciel może dodać do tego zestawu inne przeciwstawne cechy, które chciałby omówić ze swoją grupą.

Dwóch ochotników ma za zadanie ułożyć i przykleić do tablicy pojęcia bliskoznaczne. Jeden układa w jednej kolumnie pozytywne, drugi negatywne cechy:

- **Cechy pozytywne:** rozsądek, rozwaga, odpowiedzialność, dalekowzroczność, uczciwość, spryt;
- **Cechy negatywne:** naiwność, lekkomyślność, łatwowierność, głupota, nieuczciwość, przebiegłość.

Nauczyciel mówi, że tego rodzaju zalety mogą pomóc w bezpiecznym korzystaniu z Internetu, kiedy zawieramy nowe znajomości. Natomiast cechy negatywne, które są w drugiej kolumnie sprawiają, iż możemy dać się oszukać i skrzywdzić osobom, które siedzą „po drugiej stronie ekranu” i których celem jest wykorzystywanie naiwności oraz braku rozsądku zwłaszcza młodych ludzi. Celem takich użytkowników Sieci jest bardzo często świadome krzywdzenie drugiej osoby. Nauczyciel zaprasza do obejrzenia filmu p.t. „Znajomy nieznajomy, czyli 007 zaloguj się”.

Po obejrzeniu filmu nauczyciel moderuje dyskusję, rozpoczynając ją od prośby, by uczniowie [wypisali na kartkach imiona występujących w filmie bohaterów i przypisali im cechy, które są wypisane w kolumnach (pozytywne i negatywne). Potem dyskusję można oprzeć na zbadaniu przyczyn i skutków decydowania pod wpływem korzystania z danej cechy, np. Kapturek bezmyślnie zaprosiła Baranka do znajomych, bo jest on znajomym Krasnoludków i podała na forum za dużo prywatnych informacji o przebiegu swej drogi (naiwność, brak dalekowzroczności); Wilk oparł swoje oszustwo na przebiegłym wykorzystaniu wizerunku niewinnego ślicznego Baranka, który wzbudza zaufanie (można nawiązać do powiedzenia: wilk w owczej skórze chodzi); Krasnoludki zaprosiły Wilka-Baranka do znajomych wskutek nieporozumienia i bez dokładnego zbadania, kim jest Baranek (nie dopytując śpiących kolegów czego dotyczy „tak”) itd.

Pytania pomocnicze:

- O czym jest film i czego dotyczy?
- Dlaczego Wilkowi udało się oszukać Krasnoludki i Czerwonego Kapturka?
- Czy zawarcie znajomości z Wilkiem było zorganizowane w rozsądny sposób?
- Czy podanie trasy wyprawy dziewczynki do babci na forum internetowym było mądre?
- Kogo można bezpiecznie zaprosić do znajomych na swoim profilu?
- Dlaczego Babcia otworzyła drzwi Wilkowi?
- Jaki błąd popełniły Krasnoludki, narażając siebie i Czerwonego Kapturka na niebezpieczne kontakty?
- W jaki sposób uratowano Kapturka i Babcie?
- Jakie wnioski na przyszłość mogli wysnuć z tej sytuacji bohaterowie?

Dyskusja po obejrzeniu filmu może dotyczyć bardziej niebezpiecznych sytuacji, o których warto wspomnieć w starszych klasach gimnazjum i w liceum. Nauczyciel lub pedagog powinien uczulić uczniów na problemy uprowadzania młodych ludzi naiwnie podających prywatne dane, dzięki którym łatwo ich zidentyfikować i odnaleźć w świecie pozawirtualnym. Można powiedzieć o zbieraniu danych o potrzebach młodzieży za pośrednictwem portali społecznościowych przez handlarzy narkotykami i używkami innego rodzaju.

Warsztaty dla dorosłych – rodzice i nauczyciele

Film można wykorzystać podczas spotkań nie tylko ze starszą młodzieżą, ale też z rodzicami i nauczycielami na ten temat. „Wilki” oszukują i krzywdzą też dorosłych, więc tym bardziej narażone na to są dzieci. Warto wtedy wzmocnić przekaz i wykorzystać dane z dostępnych badań i statystyk dotyczących np. przestępstw dorosłych wobec dzieci (prezentacje KURSORA, np. Cyberprzemoc).

Można wypracować z rodzicami i nauczycielami sposoby ochrony rodziny lub szkoły przed niewłaściwymi zachowaniami młodych ludzi w relacjach z innymi użytkownikami Internetu.

Prowadzący spotkanie rozpoczyna zajęcia od zapytania uczestników, kto korzysta z Sieci oraz portali społecznościowych i czy w ostatnim roku zawierał jakieś nowe znajomości przez Internet. Czy te znajomości zaowocowały spotkaniem w realnych warunkach (pozawirtualnych) i czy zawarte zostały wg oceny uczestników w sposób bezpieczny. Po krótkiej rozmowie na ten temat prowadzący wypisuje na tablicy (flipczart lub multimedialna) ZASADY BEZPIECZNEGO ZAWIERANIA ZNAJOMOŚCI PRZEZ INTERNET – zasady; i zapisuje to, co mówili rodzice.

Następnie zadaje kolejne pytanie: czy wiemy, w jaki sposób nasze dzieci zawierają znajomości za pośrednictwem Sieci? Czy są zawierane wg tych zasad, których przestrzegamy my dorośli? Część uczestników może powiedzieć, że tak, część, że nie wiedzą, inni, że nie są to bezpieczne sposoby i mieli z dziećmi jakieś problemy z tego powodu. Jeżeli grupa nie chce wypowiadać się publicznie, można podzielić rodziców na mniejsze podzespoły (do 10 osób) i rozdać arkusze papieru, żeby wypisali to, czego nie chcą wypowiedzieć przy wszystkich, a potem podsumować wnioski z tego, co rodzice napisali. Warto zapytać, jak to się dzieje, że niektóre dzieci to wiedzą, a inne nie. I podkreślić rolę edukacji w domu i w szkole na temat bezpiecznego korzystania z nowoczesnych technologii.

Prowadzący spotkanie zaprasza do obejrzenia filmu p.t. „Znajomy nieznajomy, czyli 007 zaloguj się” i prosi, by w czasie filmu zwrócić uwagę na różne zachowania każdego bohatera opowieści.

Można też w innym wariantcie podzielić rodziców na małe grupy (2-4 osobowe) i każdej wręczyć zapisane na kartce zadanie (każdej grupie inne):

- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na zachowania Krasnoludków świadczące o ich rozsądku;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na naiwne zachowania Krasnoludków;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na rozsądne zachowania Czerwonego Kapturka;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na zachowania Czerwonego Kapturka świadczące o jej łatwowierności;

- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na cechy Wilka;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na zachowanie Krasnoludków, które wezwały pomoc;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na zachowanie Babci;
- podczas oglądania filmu prosimy zwrócić uwagę na scenę konfrontacji M(e)cha z Wilkiem.

Można dodać do tej listy swoje pomysły w zależności od potrzeb grupy, z którą prowadzone są zajęcia. Być może scena konfrontacji Mecha z Wilkiem zostanie uznana za zbyt brutalną interwencję – to dobry punkt do rozpoczęcia dyskusji, trzeba wtedy zestawić zachowanie Wilka dążącego do pożarcia Babci (zamrożonej na później) oraz chęci zjedzenia Czerwonego Kapturka ze zdecydowanym i stanowczym działaniem ze strony obrońców. Warto zastanowić się, kto jest obrońcą – rodzice, nauczyciele, policja, kuratoria itp. I zwrócić uwagę na to, że dobre i w porę przeprowadzane przeciwdziałanie niebezpiecznym zachowaniom sprawia, iż użytkownicy Internetu nie doprowadzą do sytuacji, w których potrzebna jest ostra i szybka interwencja w kierunku osób zagrażającym bezpieczeństwu i życiu np. dzieci.

Po obejrzeniu filmu prowadzący moderuje dyskusję na temat rozsądnych i łatwawiernych zachowań bohaterów. Można skorzystać z powyższych zadań dla grup.